

LAKIVALIOKUNNAN MIETINTÖ 7/2001 vp

Hallituksen esitys laiksi rikoslain 9 ja 37 luvun muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 3 päivänä huhtikuuta 2001 lähettänyt lakivaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laiksi rikoslain 9 ja 37 luvun muuttamisesta (HE 22/2001 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- lainsäädäntöneuvos Sanna Heikinheimo, oikeusministeriö

- poliisiylitarkastaja Jouni Väkki, sisäasiainministeriö
- varatuomari Pekka Somerkoski, Suomen Pankki.

Viitetiedot

Valiokunta on antanut lausunnon valtioneuvoston kirjelmästä, joka koskee ehdotusta puitepäättökseksi rahanväärennyksen estämiseksi annettavan rikosoikeudellisen suojan vahvistamisesta euron käyttöönoton yhteydessä (LaVL 3/1999 vp — U 24/1999 vp).

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan, että rikoslain oikeushenkilön rangaistusvastuuta koskevat säännökset laajennettaisiin koskemaan tilanteita, joissa oikeushenkilössä tosiasiallista päätösvaltaa käyttävä on ollut osallinen rikokseen tai sallinut rikoksen tekemisen. Lisäksi maksuvälinerikoksia koskevaa rikoslain lukua ehdotetaan muutettavaksi siten, että rahanväärennyksen tekemuotoihin lisätään väärän tai väärennetyn rahan maasta vienti ja kuljettaminen. Rahanväärennyksen valmistelua koskevan säännöksen soveltamisala laajennettaisiin kattamaan rikoksen tekemiseen soveltuvan tallenteen tai ohjelmiston valmistamista, maahan tuomista sekä hankkimista tai vastaanottamista. Hallussapito ehdote-

taan myös lisättäväksi rahanväärennyksen valmistelun tekemuodoksi. Lisäksi oikeushenkilön rangaistusvastuu ehdotetaan ulotettavaksi rahanväärennykseen, törkeään rahanväärennykseen, lievään rahanväärennykseen, rahanväärennyksen valmisteluun ja väärän rahan käyttöön.

Ehdotetuilla säännöksillä pantaisiin Suomessa täytäntöön Euroopan unionin neuvoston toukokuussa 2000 hyväksymä puitepäättös rahanväärennyksen estämiseksi annettavan suojan vahvistamisesta rikosoikeudellisten ja muiden seuraamusten avulla euron käyttöönoton yhteydessä.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan viimeistään 29 päivänä toukokuuta 2001.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Lakiehdotuksen tarkoituksena on panna Suomessa täytäntöön Euroopan unionin neuvoston toukokuussa 2000 hyväksymä puitepäätos euron väärentämisen torjunnasta. Valiokunta on edellä mainitussa puitepäättästä koskevassa lausunnossaan ilmoittanut suhtautuvansa myönteisesti euron rikosoikeudellisen suojan parantamiseen. Hallituksen esitykseen sisältyvä lakiehdotus on puitepäättöksen täytäntöönpanemiseksi tarpeellinen. Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä seuraavin huomautuksin ja muutosehdotuksin.

Laki rikoslain 9 ja 37 luvun muuttamisesta

9 luku. Oikeushenkilön rangaistusvastuusta

2 §. Rangaistusvastuun edellytykset. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten,

1.**Laki****rikoslain 9 ja 37 luvun muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 19 päivänä joulukuuta 1889 annetun rikoslain (39/1889) 9 luvun 2 §:n 1 momentti sekä 37 luvun 1 ja 4 §, sellaisina kuin ne ovat, 9 luvun 2 §:n 1 momentti laissa 743/1995 ja 37 luvun 1 ja 4 § laissa 769/1990, sekä

lisätään 37 lukuun, sellaisena kuin se on siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen, uusi 14 § seuraavasti:

9 luku

Oikeushenkilön rangaistusvastuusta

2 §

Rangaistusvastuun edellytykset

Oikeushenkilö voidaan tuomita yhteisösak-
koon, jos sen lakimääräiseen toimielimeen tai

että lakimääräiseen toimielimeen tai muuhun johtoon kuuluvan lisäksi myös oikeushenkilössä tosiasiallista päätösvaltaa käyttävän henkilön osallistuminen rikokseen tai sen salliminen voi perustaa oikeushenkilön rangaistusvastuun.

Valiokunta ehdottaa, että säännöksen sanamuotoa selkeytetään ja lain johtolauseeseen tehdään vähäinen täsmennys.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella lakivaliokunta kun-
nioittavasti ehdottaa,

*että lakiehdotus hyväksytään muutet-
tuna seuraavasti:*

muuhun johtoon kuuluva taikka *oikeushenkilös-*
sä tosiasiallista päätösvaltaa käyttävä on ollut osallinen rikokseen tai sallinut rikoksen tekemisen taikka jos oikeushenkilön toiminnassa ei ole noudatettu vaadittavaa huolellisuutta ja varovaisuutta rikoksen ehkäisemiseksi.

37 luku
Maksuvälineriikoksista

1, 4 ja 14 §
(Kuten HE)

Voimaantulosäännös
(Kuten HE)

Helsingissä 4 päivänä huhtikuuta 2001

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Henrik Lax /r	Kari Myllyniemi /kesk
vpj.	Matti Vähänäkki /sd	Kirsi Ojansuu /vihr
jäs.	Sulo Aittoniemi /alk	Susanna Rahkonen /sd
	Jyri Häkämies /kok	Tero Rönni /sd
	Erkki Kanerva /sd	Mauri Salo /kesk
	Toimi Kankaanniemi /skl	Timo Seppälä /kok
	Annika Lapintie /vas	Marja Tiura /kok
	Paula Lehtomäki /kesk	Lasse Virén /kok.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Timo Tuovinen.